

DESAPARICIÓ D'UNA GRAN FIGURA DE LA LÍRICA // LES REACCIONS

Elogi unànime a la dona i a l'artista

Polítics i personatges de la cultura destaquen la projecció internacional de Victòria dels Àngels

EL PERIÓDICO

La mort de Victòria dels Àngels ha estat rebuda amb gran commoció en el món de l'òpera i de la cultura. Diverses personalitats han elogiat unànimement la seva gran categoria artística i extraordinària qualitat humana.

La soprano Montserrat Caballé va destacar que a Catalunya no s'ha valorat prou la cantant desapareguda, va lamentar que hagi tingut més reconeixement a fora que a la seva pròpia terra i va qualificar l'artista com a posseïdora **"d'una veu d'un color únic en tota la història de la música"**. El baríton Manuel Ausensi, que havia cantat sovint amb Victòria dels Àngels a Espanya i Amèrica, la va qualificar com **"una senyora meravellosa i una cantant sublim"**.

Josep Pons, director de l'Orquestra Nacional d'Espanya, que va col·laborar amb la desapareguda en un disc amb música de Manuel de Falla, no va dubtar a afirmar que la cantant ha estat el seu ideal d'artista. El músic va assegurar que la seva manera de cantar, no només l'òpera, sinó també la cançó francesa, alemanya i italiana, **"ha sigut mítica, pel seu compromís amb l'art, la forma com s'acostava a la música i la seva intel·ligència"**.

RIGOR I DISCIPLINA

Joan Guinjoan, un dels compositors catalans actuals de més rellevància, afegeix a aquestes qualitats **"una dicció, rigor i disciplina musicals meravellosos, sobretot per al lied i cançons de Falla i Forés, i un timbre de veu inimitable, amb un equilibri perfecte entre volum i vibrato"**. La soprano navarresa María Bayo, que va actuar ahir al Teatro Real de Madrid, va recordar Victòria dels Àngels com a **"figura irreemplaçable que ho va fer tot bé i que, dins de la lírica, ens va donar pautes a tots, perquè les generacions posteriors hem intentat copiar del seu art, de la seva manera de dir i de cantar"**.

Ainhoa Arteta va exposar la seva convicció que Espanya està en deute **"amb aquesta dona modesta"**, i va afirmar que la soprano morta era el referent que sempre l'ha guiat. Jaume Radigales, autor del llibre *Victòria del Àngels. Una vida pel cant. Un cant per la vida* (Pòrtic) va destacar que **"feia una creació de cada interpretació, cosa que era possible per la seva magnífica formació"**, i va afegir que va aconseguir popularitzar el repertori català **"de forma acadèmica, però no avorrida"**.

L'expresident de la Generalitat Jordi Pujol va aprofundir en la qualitat humana de la soprano i va recordar que la seva carrera **"no va ser fàcil"**, i que va aconseguir imposar-se només a base de qualitat i esforç. La ministra de Cultura, Carmen Calvo, va subratllar que amb la mort de la soprano s'ha perdut un element **"completament clau"** per **"entendre la lírica i la cultura d'aquest país"**. Calvo va recordar que Victòria dels Àngels ha estat **"l'única cantant espanyola que ha estat en un lloc tan important i prestigiós com Bayreuth"**, i va ressaltar que va ser un dels puntals del Festival de Música i Dansa de Granada, amb artistes del calibre d'Antonio el Ballarí i Andrés Segovia.

EL RECORD DE FRANÇA

La consellera de Cultura de la Generalitat, Caterina Mieras, va qualificar la veu de la cantant com **"una de les millors veus del segle XX"**. En termes similars es va expressar el ministre francès de Cultura, Renaud Donnedieu de Vabres, al declarar que la finada va ser **"una de les millors veus de la**

postguerra que va descobrir a diverses generacions de melòmans la subtileza de la música espanyola i la profunditat infinita de l'alemanya".

Recital al monestir de Pedralbes amb motiu del mil·lenari de Catalunya, el 18 de desembre de 1989